

1.1 Hakijan nimi Puolangan kunta	1.2 Y-tunnus/ yhdistyksen rekisteröintinumero 0189081-8
1.3 Hankkeen nimi ePuolanka	1.4 Hankkeen numero

1. HAKIJA

Selvitys toiminnasta, organisaatiosta, ammattitaidosta, kokemuksesta ja taloudellisesta tilanteesta sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävistä resursseista

Puolangan kunta (0189081-8)
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka
(08) 6155441
kunta@puolanka.fi

Yhteyshenkilö
Heikki Kanninen, elinkeinoasiamies
p. 040 8306592
heikki.kanninen@puolanka.fi

Puolangan kunta on kuntalain mukainen asukkaidensa itsehallintoa hoitava toimija alueellaan. Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselle ottamansa ja sille laissa säädetyt tehtävät. Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Valtuuston asettama kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnon ja toimintojen johtamisesta oman johtosääntönsä mukaisesti. Puolangan kuntaorganisaatiossa on kaksi johtosäännöllä perustettua lautakuntaa, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta.

Kunta on toteuttanut säännöllisesti erilaisia hankkeita liittyen mm. työllistämiseen, kehittämiseen ja investointeihin.

Hankkeen hallinnoi Puolangan kunta, jolla on toimiva hallintojärjestelmä ja olemassa olevat resurssit toteuttaa hanke.

Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat seuraavat tahot:

- 1) Puolankalaiset yrittäjäyhdistykset (Puolangan yrittäjät, Matkailuyhdistys Puolanka-Paljakka sekä MTK-Puolanka).
- 2) IT teknologiayritys Herman IT Oy
- 3) Kasvua Kainuuseen -hanke
- 4) Puolangan kulttuuriyhdistys KULTSU ry.

2. HANKKEEN TARVE JA TAUSTA

Mihin ongelmaan tai tarpeeseen hankkeella haetaan ratkaisua?

Puolanka sijaitsee keskellä Suomea, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun rajalla. Kunnan kokonaispinta-ala on 2599 km², josta vesistön osuus on n. 138 km². Asukkaita Puolangalla on hieman yli 2800, joten jokaiselle puolankalaiselle riittää oma neliökilometri. Matkat keskustajamaan kunnan laidoilta ovat pisimmillään yli 50 kilometriä. Asukkaista asuu kirkonkylällä n. 2/3 osaa ja loput 1/3 tasaisesti eripuolella pitäjää. Puolangan elinkeinorakenne nojaa kaupallisiin palveluihin, matkailuun sekä maa- ja metsätalouteen. Teollisia työpaikkoja kunnassa ei ole juurikaan ollut viimeiseen viiteentoista vuoteen.

Puolangalla on n. 180 yritystoimipaikkaa, jotka toimivat suurelta osaltaan kirkonkylällä. Yrittäjien keski-ikä on korkea ja omistajanvaihdoksia on tapahtunut harvakseltaan. Omistajanvaihdokset ovat elinehto Puolangan palvelurakenteen säilymisen kannalta ja siten kunnassa asumisen mahdollistajana. Suoranaisesti elinkeinotoimintaan liittyviä toimenpiteitä ei hankkeeseen sisälly, vaan ne toteutetaan Kasvua Kainuuseen - hankkeessa.

Vapaa-ajan asumisella ja matkailulla on suuri merkitys puolankalaiselle elinvoimalle. Puolangalla oli asutokuntien määrä vuoden 2013 lopussa 1460 kun taas kesämökkejä oli 1520.

Paljakan hiihtokeskus on puolankalaisen matkailun kärki. Kunta on viime vuosina kehittänyt Paljakan ydinaluetta mm. kalastuspuistoinvestoinnin myötä sekä uusimalla Tonkopuron kaavan. Vuonna 2014 tapahtuneen konkurssin ja sitä seuranneen omistajavaihdoksen myötä alueelle tarvitaan pikaisesti uusia kehittämistoimenpiteitä, jotta alueen tunnettavuus paranee ja investoinnit saadaan käyntiin.

Puolangalla sijaitsee runsaasti käyntikohteita varsinkin luontoharrastajille, mutta opastus niille on puutteellista ja siten ne ovat vaikeasti löydettävissä. Laajat valtion omistamat maa- ja vesialueet mahdollistavat myös metsästys- ja kalastusharrastukset. Luontoaktiviteettien kaupallistamisessa matkailuelinkeinossa on haasteena se, ettei kunnasta löydy sellaisia tarjoaisivat alan palveluita yrityksiä.

Puolangalta on viimeisten vuosien aikana loppunut lähes kaikki valtion palvelut. Paikkakunnalta ei ole enää saatavissa verohallinnon eikä työvoimatoimiston palveluita. Lähimmät palvelupisteet sijaitsevat tarpeesta riippuen joko 70 km:n päässä Suomussalmella tai 100 km: päässä Kajaanissa. Poliisin lupapalvelut ovat saatavilla muutamana päivänä kuukaudessa. Kelan paikallistoimisto tarjoaa toistaiseksi palveluita.

Puolangalle on Laajakaista 2015 -hankkeessa rakennettu koko kunnan haja-asutusalueen kattava valokuituverkko. Valokuituverkko mahdollistaa nopean ja käyttövarman laajakaistayhteyden koko kunnan alueelle. Verkossa on mahdollista asioida jopa sadan megabitin tiedonsiirtonopeudella ja hoitaa asioita kotoa käsin vuorokauden ajasta riippumatta. Vaikka infrastruktuuri on valmiina, uuden tekniikan käyttöön ei ole totuttu ja esimerkiksi kunta ja paikalliset yrittäjät eivät tarjoa mahdollisuutta asioida sähköisesti.

Puolanka tunnetaan myös pessimismi-pitäjänä. Pessimismi-aate on juurtunut puolankalaiseen sielunmaisemaan jo siitä lähtien, kun ensimmäinen Moilanen nousi Puolankajärvestä maalle. Kesäisin tapahtuvaa pessimismi-iltaa on vietetty jo liki kymmenen vuoden ajan. Tapahtumaa järjestetään talkoovoimin ja se tunnetaan laajalti ympäri Suomea. Tapahtuman ja koko pessimismi -genren tuoma julkisuus Puolangalle on ollut merkittävää ja pessimismi-aatetta kehittämällä voidaan Puolangan tunnettavuutta viedä eteenpäin uudella hausalla tavalla.

Hanketta ei käytetä normaalien julkisten peruspalveluiden toteuttamiseen tai niiden rahoittamiseen. Hankkeessa keskitytään eri tahojen yhteistyöllä luomaan uusia, erityisesti sähköisiä, toimintatapoja ja varmistamaan, että kuntalaiset osaavat niitä hyödyntää.

3. HANKKEEN TAVOITTEET

Mitä tavoitteita hankkeella on? Miten tuloksia seurataan?

Hankkeen tavoitteet ovat seuraavat

- 1) Luoda Puolangalle selkeä ja yhtenäinen tapa viestiä kunnan tarjoamista mahdollisuuksista asumiseen, vapaa-ajan viettoon ja yrittämiseen.
- 2) Tehdä Puolankaa tunnetuksi hyvänä paikkana asua, mökkeillä ja viettää lomaa.
- 3) Kehittää monikanavaisuutta kunnan ja yritysten palvelutarjonnassa. Puolangalla otetaan käyttöön e-palvelut, jolloin asiakas voi asioida paikasta riippumatta kunnan- ja valtionhallinnon sekä yritysten kanssa videoyhteyden välityksellä.
- 4) Kuntalaiset osaavat hyödyntää uusia sähköisiä palveluja.

Tulosten seuranta

- 1) Hankkeen tuloksia arvioidaan seuraamalla, kuinka moni kuntalainen, yritys ja yhdistyksen edustaja on osallistunut koulutuksiin ja käytön opastuksiin
- 2) Kerätään käyttäjien palautetta mm. sähköisten kyselyiden kautta hyödyntäen sosiaalista mediaa.

4. HANKKEEN TOIMENPITEET JA TOTEUTUSTAPA SEKÄ RISKIT TOTEUTUKSESSA

Konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Hanke toteutetaan ajalla 1.11.2015–31.12.2017

- 1) Hankkeeseen valitaan hanketyöntekijä, joka koordinoi – ja toteuttaa hankkeessa määritellyt toimenpiteet. Hankekoordinaattorin tehtävänä on järjestää koulutusta ja opastusta kuntalaisille, yrityksille ja yhdistyksille ePuolanka -palveluiden käyttöönottoon. Koordinaattori kilpailuttaa ja organisoii hankkeessa tehtävät hankinnat sekä kehittää pessimismiä osaksi Puolangasta kertovaa viestintää. Koordinaattori tekee sisällöntuotannon mobiili -Puolanka Palveluun sekä sähköiseen matkailuneuvontaan. Koordinaattorin tehtäviin kuuluu kehittää pessimismitapahtumaa yhdessä Kultsu ry:n kanssa ja saada pessimismi läpileikkattua kunnan viestintäsuunnitelmaan. Hankekoordinaattorin tehtävä on kokopäiväinen ja kestää 30.9.2017 saakka. Tehdään markkinointisuunnitelma kunnan tunnettavuuden parantamiseksi. Markkinointisuunnitelma tehdään ostopalveluna ja sen koordinoi hankekoordinaattori.
- 2) Kehitetään pessimistigenreä ja – päiviä siten, että ne läpileikkautuvat kunnan viestinnässä ja tapahtumissa. Pessimismiä tullaan hyödyntämään siten, että se kytketään hauskalla tavalla Puolankaa esille tuoviin tapahtumiin, käyntikohteisiin sekä kunnasta ulospäin tapahtuvaan viestintään. Mobiili -Puolangan toteutuksessa hyödynnetään jo laajalti tunnettua pessimistigenreä, joka avaa uudella tavalla eri tapahtumia ja käyntikohteita jättämällä erilaisen muistijäljen Puolangasta.
- 3) Suunnitellaan yhteinen graafinen ilme, jota käytetään koko kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa. Graafisen ilmeen toteutus suoritetaan ostopalveluna ja se tulee kunnan lisäksi puolankalaisten yritysten ja yhdistyksien käytettäväksi heidän omassa viestinnässä sekä mm. kotisivuilla.
- 4) Kuvataan Puolangan käyntikohteet ja tärkeimmät tapahtumat sekä maasta että ilmasta. Kuvaamisessa käytetään ko. toimintaan erikoistunutta alan yritystä. Matkailukohteiden (mm. Hepoköngäs, Paljakka ect.) Kuvaaminen tapahtuu joko helikopterista tai pienoishelikopterista, tapahtumat kuvataan pienoishelikopteria käyttäen. Puolangan matkailukohteista ei ole olemassa tämän päivän tiedottamistarpeiden mukaista digitaalista materiaalia. Materiaalia hyödynnetään markkinoinnissa mm. youtubessa, facebookissa ym. sosiaalisessa mediassa. Materiaalista saadaan aineistoa myös mm. esitteisiin ja tiedotteisiin, joita voidaan toteuttaa

myöhemmin erillisinä toimenpiteinä.

- 5) Kirkonkylän ohitustien varressa oleva "toteemi". Toteemi on yli 10 metriä korkea rakennelma, joka on rakennettu n. 15 vuotta sitten. Rakennelmaan on sijoitettu valomainoksia eri yrityksistä, joista osa on jo lopettanut toimintansa, joten valomainokset eivät ole enää ajankohtaisia. Toteemin omistaa kunta ja huolehtii sen kunnosta ja mm. sähköistyksestä. Hankkeessa on tarkoitus poistaa yritysten valomainokset ja laittaa hankkeessa toteutettavan graafisen ilmeen mukainen, pessimismi -genreä hyödyntäen taulut, jotka jättävät ohikulkijoille positiivisen muistijäljen Puolangasta. Kumpaankin päähän kirkonkylää sijoitetaan pysäyttäjät, joiden tehtävänä on saada ohikulkijat poikkeamaan kirkonkylälle.
- 6) Tehdään mobiili -Puolanka sovellus, joka opastaa ja auttaa tutustumaan Puolangan käyntikohteisiin ja tapahtumiin. Sovellus ohjaa Puolangan matkailukohteisiin sekä tapahtumiin ja kertoo niistä taustatiedot. Palvelun käyttäjillä on mahdollisuus jakaa omia kokemuksiaan Puolangan matkailukohteista ja lisätä omia kuvia ja videoita. Hankinta suoritetaan ostopalveluna ja sen ylläpidosta ja ajantasaisuudesta huolehtii Puolangan kunta.
- 7) Hankitaan 4 kpl äly-infotauluja, jotka sijoitetaan keskeisiin kohteisiin kirkonkylälle ja Paljakkaan. Infotauluissa tiedotetaan kunnan tapahtumista, kuulutuksista sekä muista ajankohtaisista asioista.
- 8) Otetaan käyttöön ePuolanka videoasiointipalvelu. Videoasiointipalvelun hankinta tehdään HermanIT:ltä, jolla on valmis alusta palvelulle. Palvelun kustannuksia ei sisälly hankkeeseen, vaan kunta ja yritykset, jotka lähtevät palveluun mukaan, hoitavat ne itse. Palvelun avulla puolankalaisille, vapaa-ajanasukkaille sekä matkailijoille voidaan tarjota henkilökohtaista palvelua paikkaan ja aikaan katsomatta. ePuolanka -palvelu otetaan käyttöön loppuvuoden 2015 aikana. Käyttöönoton yhteydessä tehdään suunnitelma toimenpiteistä, joilla palvelun käyttöönotto jalkautetaan käyttäjille ja juurrutetaan se tavaksi toimia. Hankeen koordinaattorin yhtenä keskeisenä tehtävänä on kouluttaa ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä palvelun käyttöön. Kunnan prosessit muokataan vastaamaan (mm. lomakkeet) sähköistä palvelua ja mallinnetaan toimintatapa yhteistyökumppaneiden kesken. Lomakkeiden ja toimintatapojen muokkaaminen suoritetaan kunnan omana työnä eikä se sisälly hankkeen toimenpiteisiin.

- Toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt

- 1) Hanke toteutetaan kuntavetoisena. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat Puolangan yrittäjät, Matkailuyhdistys Puolanka-Paljakka, MTK-Puolanka sekä paikalliset yhdistykset. Edellä mainittujen yhdistysten rooli puolankalaisen elinkeinoelämän kannalta hankkeessa on keskeinen. Yhdistykset aktivoivat omaa jäsenkuntaansa ottamaan käyttöön ePuolanka toimintamallin ja näin osaltaan turvaamaan Puolangan palveluiden elinvoimaisuutta ja palveluiden saatavuutta jatkossakin Puolangalta.
- 2) Valtion hallinnon toimijoiden kanssa sovitaan toimintamalleista, miten palveluita saadaan joustavasti hoidettua digitaalisesti.
- 3) HermanIT Oy tuottaa valmiin alustan videoasiointille, jonka kautta uudet digitaaliset palvelut toteutetaan. Puolangan kunta ostaa palvelun yritykseltä ja siihen voivat liittyä paikalliset yritykset omalla kustannuksellaan. Herman IT:n kustannuksia ei sisälly hankkeeseen.
- 4) Hankkeen rahoituksesta kokonaisuudessaan vastaa Puolangan kunta. Hankkeen toimenpiteet tukevat kunnan elinvoimaisuutta ja sitä kautta hyödyntävät myös paikallista elinkeinoelämää.

Minkälaisia riskejä on ja miten niihin varaudutaan

Hankkeessa voi ilmetä seuraavanlaisia riskejä

- 1) Yritykset ja kansalaiset eivät ota ePuolanka -palveluita omakseen
- 2) Pessimismi viestinnässä saa negatiivisen kaiun.
- 3) Yhdistykset eivät lähde täysipainoisesti hankkeeseen mukaan.
- 4) Hankekoordinaattorin valinta ei onnistu.

Riskeihin varaudutaan seuraavasti

- 1) ePuolanka videoasiointi otetaan käyttöön heti hankkeen alkuvaiheessa ja hankekoordinaattori alkaa jalkauttaa palvelujen käyttöä kuntalaisille ja sidosryhmille. Jotta uuden asian omaksuminen saadaan vietyä hankeaikana läpi, järjestetään kunnan alueella koulutustilaisuuksia ja asiasta tiedotetaan kunnan muun viestinnän yhteydessä.
- 2) Pessimismi -viestin läpimenoa seurataan kyselyjen ja asiakaspalautteen myötä. Jos viesti saa negatiivista palautetta, muutetaan viestinnän muotoa.
- 3) Hankekoordinaattorin valintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Koordinaattorin tulee hallita nykyaikainen sähköinen markkinointi ja sosiaalinen media. Jos todetaan koeajan puitteissa, että rekrytointi on epäonnistunut, vaihdetaan hankkeen koordinaattoria.

Miten huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet?

Kestävän kehityksen periaatteet toteutuvat seuraavasti:

- 1) Luomalla uusia sähköisiä tapoja tiedottaa kunnasta ja palveluista mahdollistaa se kuntaan tutustumisen etukäteen ja näin kuntalaiset, osa-aika puolankalaiset sekä matkailijat voivat suunnitella käyntikohteensa joustavasti etukäteen.
- 2) Kunta, valtionhallinto sekä yritykset voivat palvella asiakkaita videoyhteyden kautta, jolloin vältetään matkustamiselta ja näin säästetään aikaa ja luonnonvaroja.
- 3) Paikallisten palvelujen kehittämällä edistetään taloudellista kestävyyttä.

5. YHTEYS MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAAN SEKÄ ALUEELLISEEN OHJELMAAN TAI PAIKALLISEEN STRATEGIAAN. MITEN AIEMMAT HANKKEET ON HUOMIOITU?

Miten hankkeella edistetään Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita?

Puolangalla, kuten useissa muissakin Itä- ja Pohjois-Suomen kunnissa useat palvelut ovat vähentyneet tai jopa loppuneet. Valtionhallinnon palvelut ovat siirtyneet maakuntakeskuksiin tai joissakin tapauksissa vieläkin kauemmaksi. Arjen sujuminen Puolangalla on tullut entistä haasteellisemmaksi palvelurakenteen muutoksen myötä. Vapaa-ajan asuminen ja matkailu näyttelee merkittävää osaa puolankalaisen palvelulinkeihin ja hankkia niitä etukäteen lomaa ja matkustamista suunnitellessaan.

Hankkeessa mahdollistetaan asioiden hoitoa paikasta riippumatta ja luodaan mahdollisuuksia uusien toimintojen (mm. luontoon tukeutuva yritystoiminta) syntymiseen. Kylillä toimivilla yhdistyksillä ja ihmisillä on mahdollisuus verkostoitua ja luoda uutta yhteisöllisyyttä haja-asutusalueelle. Sähköisten palvelukanavien kautta luodaan sujuvaa arkea ja mahdollistetaan pitempiä viipymiä vapaa-ajan asunnoilla, jota kautta kuntaan tulee lisää elinvoimaa. Haja-asutusalueella asuminen helpottuu, kun palvelut ovat saatavilla kotoa tai kylätalolta ja näin säästyy myös luonnonvaroja kun matkustaminen vähenee.

Hanke liittyy Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpiteeseen M07 Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla, jolla parannetaan maaseudulla toimivien palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Hanke toteuttaa sen alatoimenpidettä 7.3, koska hankkeessa kehitetään ja luodaan verkossa tarjottavia palveluja ja edistetään niiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä.

Oulujärvi Leaderin kehittämissuunnitelmassa hanke liittyy teemaan 'Sujuva arki elinvoimaisissa yhteisöissä' ja toteuttaa sen tavoitetta 'Palvelujen monipuolistaminen', jonka toteuttamiseksi tuetaan muun muassa julkisen sektorin, yritysten ja yhdistysten yhteistyötä sähköisten palvelujen luomiseksi.

Miten hankkeessa on huomioitu aiemmin toteutetut muut hankkeet?

Etelä-Pohjanmaalla on viime talven aikana kuusi kuntaa (mm. Ähtäri, Alavus, Kauhava) ottanut käyttöön videoasiointipalvelun. Palvelulla pyritään helpottamaan kansalaisten asiointia viranomaisten kanssa ja tekemään siitä vaivatonta. Tulokset ovat olleet lupaavia ja hankkeeseen on saatu mukaan myös yrityksiä. Hankkeen edetessä voimme saada kokemuksia jo asiointipalveluita käyttäviltä kunnilta ja näin pienentää asiointipalveluiden käyttöönoton riskejä.

6. TOIMINTA-ALUE, KOHDERYHMÄ, HYÖDYNAAJAT SEKÄ AIKATAULU

Hankkeen kohderyhmä on Puolangalla vakituisesti asuvat, osa-aika Puolankalaiset sekä matkailijat.

Miten kohderyhmä on valittu ja miten hankkeesta on tiedotettu?

Kohderyhmä muodostuu hankkeen tarpeesta ja toimenpiteistä. Hankkeen ollessa yleishyödyllinen tiedotus- ja palveluiden kehittämishanke, toimenpiteet kohdistuvat kaikkiin ryhmiin, jotka käyttävät Puolangan palveluita tai haluavat tutustua Puolankaan ja Kainuuseen sähköisten kanavien kautta.

Muut tahot, joille hanke kohdistuu?

Hankkeessa lisätään koko Kainuun tunnettavuutta kiinnostavana ja mielenkiintoisena alueena. Hankkeessa kehitetään kunnan tunnettavuuden, elinvoimaisuuden ja palveluiden esilletuontia uudella, nykyaikaisella tavalla. Hankkeessa rakennetaan digitaalisuuteen pohjautuva ratkaisu, jota muutkin kunnat voisivat käyttää mallina miettiessään omaa tiedottamistaan.

7. MITEN HANKKEEN TOTEUTUMISTA ARVIOIDAAN?

Hankkeen mittareina käytetään seuraavia asioita:

- 1) ePuolanka -videoasiointipalveluiden käyttäjämääriä ja käyttökokemuksia. Käyttökokemuksia mitataan netin yli tehtävillä kyselyillä
- 2) Sosiaalisen median (Facebook, Twitter, YouTube) kävijämäärillä

8. MITEN HANKKEESSA SYNTYVÄÄ TOIMINTAA JATKETAAN HANKKEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN?

ePuolanka -videoasiointipalvelua laajennetaan entistä kattavammaksi niille tahoille, jotka eivät ole sitä ottaneet hankkeen aikana käyttöön. Hankkeessa syntyneitä tiedotusmateriaalia hyödynnetään Puolangan tiedottamisessa ja hankkeessa toteutettua viestintäsuunnitelmaa toteutetaan kunnan ja yhteisöjen viestinnässä. Hankkeessa tehtyjä mobiili-palveluja pidetään ajan tasalla ja kehitetään vastaamaan ajan vaatimaa kehitystä.

9. TIEDOTTAMINEN

Tähän kirjoitetaan tiedotussuunnitelma. Miten tuloksista tiedotetaan hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen?

Hankkeen aloituksesta tehdään tiedotteet ja juttu Puolanka-lehteen. Hankkeen aikana hankkeen etenemisestä tiedotetaan paikallislehdissä, kunnan kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Hankkeesta ja sen etenemisestä tiedotetaan myös Kainuun Sanomia, Kalevaa ja Yleä.

10. ALLEKIRJOITUS JA VAKUUTUS

Vakuutan selvityksessä antamani tiedot oikeiksi.

Paikka ja aika

Puolanka 13.8.2015

Hakijan allekirjoitus ja nimenselvennys